

Nr 7.

Utlåtande i anledning av väckta motioner om ändrad uppsägningstid för distriktsbarnmorskor.

Andra lagutskottet har till behandling förehaft två inom riksdagen väckta, till lagutskott hänvisade motioner, nr 224 i första kammaren av fru *Svenson* samt nr 295 i andra kammaren av herr *Ericsson* i Näs.

I motionerna, vilka äro likalydande, har hemställts, »att riksdagen måtte besluta att anställning av distriktsbarnmorska skall ske tills vidare med tre månaders ömsesidig uppsägningstid».

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för motionärernas hemställan, får utskottet hänvisa till motionerna.

Enligt 1 § *förordningen den 30 juni 1943 (nr 570) om anställande av distriktsbarnmorskor m. m.* skall riket för tillgodoseende av barnafödorskors behov av förlossningshjälp vara indelat i barnmorskedistrikt. Vidare stadgas i samma paragraf att varje landstingsområde samt varje stad, som icke deltagar i landsting, skall utgöra ett barnmorskedistrikt.

Ledningen av barnmorskeväsendet inom varje barnmorskedistrikt tillkommer enligt 2 § en barnmorskestyrelse.

I 3 § stadgas att barnmorskestyrelsen skall för distriktet anställa det antal distriktsbarnmorskor, som medicinalstyrelsen efter förslag av barnmorskestyrelsen bestämmer. *Anställningstiden skall — enligt samma författningsrum — ske tills vidare med sex månaders ömsesidig uppsägningstid.*

1943 års förordning, som trädde i kraft den 1 januari 1944, ersatte *lagen den 4 juni 1937 (nr 298) om anställande av distriktsbarnmorskor m. m.* Sistnämnda lag trädde i sin tur i stället för *lagen den 28 mars 1919 (nr 138) om anställande av distriktsbarnmorskor m. m.* Redan i 1919 års lag — dess 3 § — stadgades, att distriktsbarnmorskans uppsägningstid utgjorde sex månader.

I gällande *Tjänstereglemente för landstingens befattningshavare år 1947* fastslås i § 1 att reglementet omfattar hos landstinget anställda befattningshavare tillhörande någon av de yrkesgrupper, som äro upptagna i en till reglementet fogad tjänsteförteckning.

Enligt § 3 mom. 8 förenämnda reglemente anställs, där ej annorlunda är i allmän författning stadgat eller av landstinget för särskilt fall beslutat, ordinarie befattningshavare tills vidare med en ömsesidig uppsägningstid, vars längd anges i tjänsteförteckningen. Denna har följande lydelse:

Befattning	Lönegrad	Uppsägningstid mån.
Skrivbiträde	6	3
Tvättföreståndarinna, grupp III	7	3
Kontorsbiträde	8	3
Kuratorspraktikant	8	1
Tandsköterska	8	3
Tvättföreståndarinna, grupp II	8	3
Första tandsköterska	9	3
Sjuksköterska i slutenvård, grupp II	10	3
Tvättföreståndarinna, grupp I	10	3
Distriktsbarnmorska	11	6
Kontorist	11	3
Barnmorska i slutenvård	12	3
Bitr. köksföreståndarinna	12	3
Preparatris	12	3
Sjukgymnast	12	3
Sjuksköterska i slutenvård, grupp I	12	3
Tandtekniker	12	3
Barnmorska heltidsanställd på mödravårdscentral typ I eller II	13	3
Maskinist, grupp II	13	3
Sjuksköterska i öppenvård	13	3
Sjuksköterska i slutenvård, grupp I, tillika tjänstgörande som husmor vid anstalt med över 15 vårdplatser	13	3
Distriktssköterska-distriktsbarnmorska (kombinerad tjänst)	15	3
Förste tekniker	15	4
Kassör	15	3
Maskinist, grupp I	15	3
Bokhållare, grupp II	17	3
Första distriktssköterska	17	4
Husmor, grupp II	17	4
Köksföreståndarinna, grupp II	17	4
Maskinmästare, grupp II	17	4
Kurator	17	4
Instruktionssköterska	18	4
Chefstekniker	19	5
Husmor, grupp I	19	6
Köksföreståndarinna, grupp I	19	6
Maskinmästare, grupp I	19	6
Förste kurator	19	4
Bokhållare, grupp I	20	3
Föreståndarinna för sjuksköterskeskola	20	6
Landstingsassistent } grupp IV	21	6
Syssloman }		
Landstingsassistent } grupp III	23	6
Syssloman }		
Assistenttandläkare vid centraltandpoliklinik	24	4
Distriktstandläkare med tandvård för barn och vuxna	24	4
Distriktstandläkare med tandvård för enbart vuxna	24	4
Sjukstuguläkare	24	—
	26	—
Landstingsassistent } grupp II	26	6
Syssloman }		
Underläkare (extraläkare)	26	—

Befattning	Lönegrad	Uppsägningstid mån.
Förste underläkare vid lasarett	26	—
Förste underläkare vid sanatorium	28	—
Landstingsassistent } grupp I	28	6
Syssloman		
Epidemisjukhusläkare	{ 29	—
	30	—
Centralsdispensärläkare vid fristående centralsdispensär	30	—
Lasarettsläkare	{ 29	—
	30	—
Barnpsykiater	30	—
Distriktstandläkare med tandvård för enbart barn	30	4
Centraltandpoliklinikföreståndare	32	4
Tandvårdsinspektör	{ 27	—
	33	—
Sanatorieläkare	35	—

I skrivelse den 14 augusti 1950 hemställde *Svenska barnmorskeförbundet* hos medicinalstyrelsen, att förbundet måtte beredas tillfälle till muntliga överläggningar med styrelsen, därvid förbundet avsåge att bland annat framställa önskemålet, att anställning av distriktsbarnmorska skulle ske tills vidare med tre månaders ömsesidig uppsägningstid. Enligt förbundets uppfattning borde distriktsbarnmorska hava samma uppsägningstid som barnmorska, anställd i slutet vård.

Vid sammanträde den 23 augusti 1950 mellan *medicinalstyrelsen* och förbundet förklarade sig styrelsen icke hava något att invända mot den av förbundet föreslagna ändringen, därvid styrelsen dock uttalade att Svenska landstingsförbundet först måste höras i ärendet.

Utskottet. Av proposition nr 39 till 1919 års riksdag, däri förslag till förenämnda lag den 28 mars 1919 om anställande av distriktsbarnmorskor m. m. förelades riksdagen, framgår att barnmorskorna före lagens ikraftträdande anställdes utan uppsägningstid. I ett av medicinalstyrelsen den 6 oktober 1917 dagtecknat utlåtande, vilket låg till grund för propositionen, uttalades att barnmorskornas ställning därigenom vore osäker och oskyddad; det hade icke saknats exempel på — fortsatte styrelsen — att barnmorska blivit lidande genom maktmissbruk från den anställande myndighetens sida. Enligt medicinalstyrelsens mening borde barnmorska förordnas tills vidare med sex månaders ömsesidig uppsägningstid; därigenom skulle erhållas en garanti för trygghet i barnmorskans ställning och för opartiskt bedömande av hennes verksamhet.

Svenska barnmorskeförbundet har — som ovanstående giver vid handen — vid nyligen hållna överläggningar inför medicinalstyrelsen uttryckt önskemålet att uppsägningstiden måtte nedsättas till tre månader. Häremot har styrelsen ej haft något att invända. Enligt vad utskottet under hand erfarit har ej heller Landstingsförbundet något att erinra mot att uppsäg-

ningstiden bestämmes till tre månader. Av den ovan intagna tjänsteförteckningen framgår, att befattningshavare, vilkas anställningsförhållanden synas kunna jämföras med distriktsbarnmorskornas, ha en uppsägningstid om allenast tre månader.

Vad sålunda i ärendet framkommit finner utskottet utgöra skäl för att frågan om distriktsbarnmorskornas uppsägningstid upptages till förnyad prövning. Denna bör enligt utskottets mening ankomma på Kungl. Maj:t. Utskottet kan alltså icke förorda, att den av motionärerna påfordrade författningsändringen redan nu vidtages.

Under återopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att riksdagen i anledning av förevarande motioner I: 224 och II: 295 måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t ville till omprövning företaga spörsmålet om distriktsbarnmorskornas uppsägningstid samt för riksdagen framlägga de förslag, som därav kunna föranledas.

Stockholm den 15 februari 1951.

På andra lagutskottets vägnar:

DAVID NORMAN.

Vid detta ärendes behandling ha närvarit

från första kammaren: herrar Norman, Forslund, Hallagård, Sten, Wistrand, Sunne, Nils Elowsson och Bengtson;

från andra kammaren: herr Hellbacken, fru Johansson i Norrköping, herr Hagård*, fröken Höjer*, herrar Lundberg, Carlsson i Bakeröd, Odhe* och Wiklund i Stockholm.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.